

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 1P/123/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113226700
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2014:1113226700.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v Bratislave v právnej veci starostlivosti o maloletú D. I. nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matky A. D. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX Z., toho času P. XX, XXX XX I., zastúpenej E. & partners, s.r.o., so sídlom Z. Veľkého 51, 811 04 Bratislava a otca L. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX Z., za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava I., so sídlom Kvetná 13, 820 05 Bratislava, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, pozastavenia výkonu rodičovských práv a povinností matky, o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou a o nariadenie výchovného opatrenia rodičom a maloletej, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje otcovi maloletej D. I., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu, odbornému poradenstvu na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad v trvaní 5 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, za účelom poskytnutia pomoci pri posilňovaní jeho rodičovských kompetencií a zručností a rešpektovaní role matky v živote maloletého dieťaťa. Frekvencia a dĺžka stretnutí sa ponecháva v kompetencii Referátu poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad.

Súd nariaďuje matke maloletej D. I., nar. XX.XX.XXXX a maloletej výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu, odbornému poradenstvu v D. B., občianske združenie, S. 6, I. za účelom poskytnutia pomoci pri posilňovaní rodičovských zručností, vzájomných citových väzieb a obnovenia vzájomných vzťahov na dobu 5 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. Frekvencia a dĺžka stretnutí sa ponecháva v kompetencii D. strediska B..

Rodičia maloletej a maloletá sú povinní riadiť sa pokynmi psychológa, dodržiavať časový harmonogram stretnutí.

Súd bude sledovať výkon nariadeného výchovného opatrenia.

Súd zaväzuje D. stredisko B. a X. poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad písomne informovať súd o priebehu výkonu výchovného opatrenia, priebežne každých 6 týždňov.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Na tunajšom súde prebieha konanie o návrhoch oboch rodičov o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D. I., nar. XX.XX.XXXX. Matka sa návrhom doručeným súdu 05.08.2013 domáha zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti otcovi vo výške 130,-

Eur mesačne. Otec maloletej sa návrhom doručeným súdu 15.08.2013 domáha zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti matke vo výške 30,- Eur mesačne, súčasne žiadal, aby súd matke maloletej pozastavil výkon rodičovských práv a povinností k maloletej

Uznesením na pojednávaní dňa 05.11.2014 začal súd konanie aj bez návrhu o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou a nariadenia výchovných opatrení rodičom maloletej a maloletej.

Matka s nariadením výchovných opatrení súhlasila.

Otec s nariadením výchovných opatrení nesúhlasil.

Zástupca Okresnej prokuratúry Bratislava I a kolízny opatrovník v záujme maloletého dieťaťa odporúčali nariadiť výchovné opatrenia rodičom a maloletej.

Súd preskúmal, zväžil s dôrazom na ochranu záujmov maloletej, vyhodnotil všetky doposiaľ preukázané skutočnosti, závery znaleckých posudkov A.. G. a závery znaleckého posudku A.. Y. doručeného súdu 11.09.2014, výsluch znalca, správou KS B. a na základe vykonaného šetrenia súd zistil a ustálil nasledovné:

Maloletá D. I. má X rokov a pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti. Osobnú starostlivosť o maloletú zabezpečovala do konca júla 2014 matka v Bratislave, kde sa s maloletou zdržiavala nepretržite od roku 2012 a maloletá navštevovala Základnú školu v Bratislave na B. ulici (v šk. roku. 2013/2014 3. ročník). Na základe predbežného opatrenia súdu 1P 123/2013-160 zo dňa 11.04.2014, ktorým súd dočasne upravil styk otca s maloletou, si otec maloletú prevzal do starostlivosti počas prázdnin v čase od 1.8. od 9.00 hod. do 31.8. do 19.00 hod. Otec maloletú dňa 31.08.2014 matke neodovzdal.

Zo znaleckého posudku MUDr. K. G. zo dňa 27.01.2014 súd zistil, že matka maloletej trpí na Bipolárnu afektívnu poruchu, v čase vyšetrenia bol psychický stav matky stabilizovaný v kvalitnej remisii a matka má pozitívny vplyv na výchovu maloletého dieťaťa. Pri dekompenzácií stavu sa u menovanej môže objaviť nárast napätia, podráždenosti, zmena nálady v správaní, ktoré môžu viesť k prechodnému zhoršeniu starostlivosti o rodinu, domácnosť a fungovaniu v pracovnej sfére. Pri zhoršení psychického stavu môže mať psychická porucha zistená u matky určitý negatívny vplyv na vývoj dieťaťa, nakoľko matka v tom čase nemusí zvládať zložitejšie aj bežné situácie. U matky je odporúčaná dlhodobá psychiatrická liečba.

Zo znaleckého posudku MUDr. K. G. zo dňa 30.01.2014 súd zistil, že u otca maloletej znalkyňa zistila Zmiešanú poruchu osobnosti, osobnosť otca znalkyňa hodnotí ako simplexnú abnormne štruktúrovanú s hypertýmnyimi, narcistickými, paranoidnými a počínajúcimi organickými rysmi. V čase vyšetrenia bol jeho psychický stav nedostatočne kompenzovaný. Psychické ochorenie otca môže mať istý negatívny vplyv na vývoj maloletého dieťaťa. Otcovi je odporúčaná dlhodobá psychiatrická a psychoterapeutická liečba.

Uznesením 1P 123/2013-160 zo dňa 11.04.2014 súd predbežným opatrením dočasne upravil styk otca s maloletou D. v rozsahu stretávania v každom párnom víkende v mesiaci od piatka od 16.00 hod. do nedele do 19.00 hod. mimo školských prázdnin a sviatkov, počas prázdnin v čase od 1.8. od 9.00 hod. do 31.8. do 19.00 hod., a to z dôvodu, že v čase nariadenia predbežného opatrenia mal za preukázané, že je v záujme maloletej, aby až do právoplatného rozhodnutia súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností bola zabezpečená realizácia styku otca s maloletou konkrétnou úpravou, nakoľko rodičia neboli sami schopní sa na styku otca s maloletou dohodnúť.

Uznesením č.k. 1P/123/2013-162 zo dňa 15.04.2014 súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých, Mgr. A. I..

Uznesením č.k. 1P/123/2013-171 zo dňa 07.05.2014, návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa otec domáhal, aby súd zveril maloletú D. otcovi do "výchovnej starostlivosti" a matku maloletej zaviazal prispievať na jej výživu primeranou čiastkou podľa uváženia súdu, zamietol.

Uznesením č.k. 1P/115/2014-12 zo dňa 03.09.2014 súd návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, doručeným súdu dňa 26.08.2014, ktorým sa domáhal nariadenia predbežného opatrenia podľa § 75 ods. 1 písm. b) O.s.p., dočasného umiestnenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti zamietol. Súd mal z doposiaľ vykonaného dokazovania preukázané najmä správou ÚPSVaR Poprad a správou o hospitalizácii dieťaťa v NsP Poprad, že otec nevhodným spôsobom manipuluje a ovplyvňuje dieťa, jeho správanie a starostlivosť o dieťa tak, ako je opísaná v správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, spochybňuje jeho rodičovské kompetencie a schopnosť zabezpečiť primeranú starostlivosť a výchovu maloletej.

Uznesením č.k. 1P/123/2013-212 zo dňa 09.09.2014 začal konanie aj bez návrhu vo veci starostlivosti súdu o maloletú D. I. o nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a O.s.p.

Uznesením č.k. 1P/123/2013-213 zo dňa 09.09.2014, vykonateľným dňa 09.09.2014 súd predbežným opatrením dočasne umiestnil maloletú D. I. do starostlivosti nahradzujúcej starostlivosť rodičov do D. strediska B. a súčasne zrušil predbežné opatrenie Okresného súdu Poprad 14P 160/2013-17 zo dňa 18.07.2013 a predbežné opatrenie Okresného súdu Bratislava I 1P 123/2013-160 zo dňa 11.04.2014. Súd v čase rozhodnutia mal za preukázané splnenie podmienok stanovených v § 75a O.s.p. maloletá D. I. sa ocitla bez akejkoľvek starostlivosti, pričom bol vážne ohrozený a zrejme aj narušený priaznivý vývoj a zdravie dieťaťa. Súd mal za preukázané, že maloletá bola aktuálne hospitalizovaná v NsP Poprad na detskom oddelení a vedenie detského oddelenia informovalo príslušné úrady a súd, že vzhľadom na vzniknutú situáciu, zdravotný stav dieťaťa a najmä vzhľadom na postoje oboch rodičov bolo prijaté rozhodnutie o zotrvaní dieťaťa na oddelení. Súčasne bol zo strany nemocnice kontaktovaný ÚPSVaR Poprad s návrhom dočasného umiestnenia dieťaťa v krízovom centre do vydania konečného rozhodnutia súdu. Matka maloletej starostlivosť o dieťa aktuálne aj vzhľadom na vlastnú psychiatrickú diagnózu prestala zvládať, po návšteve maloletej v NsP Poprad v auguste 2014 sa o dieťa zaujímala iba telefonicky a zrejme sa zdržiavala v Bratislave. Maloletá v súčasnosti matku odmieta. Suicidálne deklarácie, pre ktoré otec maloletú hospitalizoval na detskej psychiatrii, nesú v sebe prvky manipulativnosti a účelnosti zo strany dieťaťa aj zo strany otca. Aj keď otec prejavil záujem o osobnú starostlivosť o maloletú, súd mal preukázanú dôvodnú obavu, že otec nevhodným spôsobom manipuluje a ovplyvňuje dieťa, jeho správanie a starostlivosť o dieťa tak, ako ich má súd doposiaľ za skutkovo preukázané, nie sú spôsobilé zabezpečiť starostlivosť a výchovu maloletej v jej záujme.

Uznesením č.k. 1P/123/2013-316 zo dňa 05.11.2014 súd na pojednávaní konanom dňa 05.11.2014 na návrh matky a so súhlasom zástupcu Okresnej prokuratúry Bratislava I. a kolízneho opatrovníka nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal styk otca s maloletou.

Zo znaleckého posudku súdneho znalca Mgr. A. I. súd zistil, že vzájomný vzťah medzi rodičmi, ktorému dominuje narušená komunikácia s intenzívnymi sprievodnými konfliktami, má z psychologického hľadiska na prežívanie a osobnostný vývin maloletej negatívny dopad, pretože predstavuje pre ňu enormnú záťaž, ktorá dieťa traumatizuje, bráni mu v zdravom psychosexuálnom vývine. Obidvaja rodičia maloletého dieťaťa trpia psychickou poruchou, pričom matka je premorbidne (v predchorobí) diferencovaná osobnosť, aktuálne kompliantná (spolupracujúca) v rámci ambulantnej liečby, kritická k svojmu ochoreniu a primerane profesijne i sociálne adaptovaná. Otec maloletej má abnormne simplexne štrukturovanú osobnosť s deterioráciou (úbytkom) vyšších citov sociálnych, s absenciou náhľadu na ochorenie spojenou s nekritičnosťou a odmietaním ambulantnej psychiatrickej resp. psychoterapeutickej starostlivosti. Znalec po dôkladnom zvážení všetkých podkladov a výsledkov vyšetrenia doporučuje zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky a zároveň zakázať styk maloletej s otcom, nakoľko štýl komunikácie a správania sa otca k maloletej predstavuje pre jej zdravý a harmonický vývin osobnosti signifikatne (významnú) zvýšenú mieru ohrozenia. Prístup otca k maloletej dcére je manipulatívny a priamo vylučuje koexistenciu pozitívneho vzťahu maloletej k matke. Kvôli absencii náhľadu otca na svoje konanie a negatívne výchovné pôsobenie na maloleté dieťa, ako aj z hľadiska duševného zdravia maloletej, ktoré je vyhrcoujúcou sa situáciou vážne ohrozené, pristúpil znalec v záujme maloletého dieťaťa, k takémuto odporúčaniu o zákaze stretávania. Stretávanie otca s maloletou by prichádzalo v budúcnosti do úvahy za podmienky, že otec bude spolupracovať v rámci ambulantnej psychiatrickej a psychoterapeutickej starostlivosti a bude rešpektovať dôležitosť matky pre výchovu dieťaťa.

Z výsluchu znalca na pojednávaní dňa 05.11.2014 súd zistil, že v danom prípade obaja rodičia trpia duševnou poruchou. Otec je nekritický k svojmu ochoreniu a nelieči sa. Matka je v sledovaní psychiatria,

liečbu dodržiava. U maloletej znalec zistil úzkostnú depresívnu symptomatiku, čo znemožňuje maloletej jej prežívanie a fungovanie. Dieťa sa musí vyrovnávať s abnormným tlakom a paradoxne sa identifikuje s agresorom, teda s otcom, čo jej umožňuje vôbec zvládnuť vzniknutú situáciu. Otec svojim vplyvom na maloletú prejavmi, výzvami, absolútne vytesňuje matku zo života maloletej a potláča ich vzájomných vzťah, čo je v rozpore so záujmami dieťaťa. Zo strany otca znalec zistil masívnu manipuláciu dieťaťa, čoho dôsledok je aktuálny vzťah dieťaťa k matke. Aj napriek tomu, že styk otca s maloletou v D. stredisku B. prebieha za prítomnosti psychológa, podľa názoru znalca vzhľadom na závery jeho posudku, je v záujme maloletej, aby bol momentálne vplyv otca na dieťa prerušený. Poukázal na to, že otec je doposiaľ nekritický k svojmu ochoreniu, nelieči sa, je výrazne paranoidný, nerešpektuje autority, neustále má pocit, že musí dieťa pred matkou ochraňovať. Znalec uviedol, že pokiaľ sa má dosiahnuť náprava v súvislosti s psychickým stavom a prežívaním maloletej, obnovenia vzájomného vzťahu medzi maloletou a matkou neodporúča, aby v súčasnej dobe prebiehal akýkoľvek styk otca s maloletou, čo i len monitorovaný. Za účelom obnovenia vzťahov medzi dieťaťom a matkou, je potrebné minimalizovať vplyv otca na dieťa a súčasne zabezpečiť maloletej psychoterapiu za pomoci odborníkov. Odporúčal, aby matka aj dieťa absolvovali psychologickú intervenciu za účelom obnovenia vzťahov a vzájomných väzieb za odbornej účasti s tým, že intenzitu a rozsah by mal určiť konkrétny psychológ, ktorý s nimi bude pracovať. Súčasne znalec uviedol, že za účelom zlepšenia rodičovskej kompetencie zo strany otca je nevyhnutné, aby v prvom rade podstúpil psychiatrickú liečbu bez ktorej, iba vplyvom psychologickéj intervencie formou výchovného opatrenia, nemožno očakávať priaznivý výsledok. V prípade nariadenia výchovného opatrenia otcovi, by psychologická intervencia mala byť zameraná na posilnenie jeho rodičovských kompetencií a akceptovanie role matky v živote dieťaťa. Znalec vyjadril názor, že ďalší vplyv otca na dieťa v prípade zverenia dieťaťa do jeho starostlivosti, by znamenal pre dieťa psychosomatický vývoj a v neskoršom veku, vážnu poruchu osobnosti, tiež by znamenal v krátkom čase vylúčenie matky zo života maloletej.

Z úradného záznamu kolízneho opatrovníka zo dňa 31.10.2014 súd zistil, že maloletá si na pobyt v zariadení, ako aj na novú školu zvykla, v škole dosahuje dobré výsledky. Maloletá matku, ako aj jej rodinu odmieta. Pri rozhovore uviedla, že sa na matku a jej rodinu, ktorá prejavuje o dieťa záujme, či už osobne alebo telefonicky hnevá, dôvod však uviesť nevedela.

Matka maloletej je vedená v psychiatrickej ambulancii s nastavením na primeranú liečbu. Otec je k ochoreniu nekritický, nelieči sa. Otec potvrdil, že nemá záujem o liečbu a liečbe sa nepodrobí.

Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

Súd dospel k záveru, že v prípade otca maloletej L. I. je v zmysle záverov znaleckých posudkov nevyhnutné, aby sa podrobil dlhodobej psychiatrickej a psychoterapeutickej liečbe. Pokiaľ má otec záujem v budúcnosti podieľať sa na starostlivosti a výchove maloletej bude potrebné, aby súdu preukázal, že sa podrobil uvedenej liečbe. Otec však v konaní udáva, že nerešpektuje závery znaleckých

posudkov a nemá záujem o žiadny druh liečby. Napriek nesúhlasu otca súd v záujme dieťaťa nariadil otcovi maloletej výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu, odbornému poradenstvu na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, podľa miesta jeho bydliska, v trvaní 5 mesiacov, za účelom poskytnutia pomoci pri posilňovaní jeho rodičovských kompetencií a zručností a rešpektovaní role matky v živote maloletého dieťaťa.

Súd vyhodnotil, že je nevyhnutné v záujme maloletej zabezpečiť stretávanie sa matky s maloletou a obnovenia ich vzájomných väzieb a komunikácie za pomoci odborníka - psychológa, a preto nariadil matke a maloletej výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu. Súd vychádza zo skutočnosti, že je jednoznačne v záujme maloletej, aby sa matka v budúcnosti mohla podieľať na starostlivosti a výchove dieťaťa, ku ktorému má vytvorený silný citový vzťah a je v záujme maloletej, aby sa odcudzenie maloletej a matky viac neprehlbovalo, a aby došlo k obnoveniu vzájomných vzťahov medzi maloletou a matkou za asistencie odbornej pomoci. Nakoľko je maloletá dočasne umiestnená v D. stredisku B. v sledovaní psychológa D. strediska, súd výkonom výchovného opatrenia poveril D. stredisko B..

Súd bude naďalej v konaní 1P 123/2013 pokračovať a sledovať priebeh výchovného opatrenia a po jeho ukončení si vyžiada záverečnú správu a odborné stanovisko k priebehu a účinnosti nariadeného výchovného opatrenia, ktoré bude slúžiť ako jeden z dôkazov pre posúdenie rodičovských kompetencií pri výchove a starostlivosti o maloletú a pri konečnom rozhodnutí súdu o zverení maloletej do starostlivosti jedného z rodičov alebo do ústavnej starostlivosti zariadenia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci